

**STUDII DE FUNDAMENTARE ANALITICE,
CONSULTATIVE ȘI PROSPECTIVE NECESARE
PENTRU ACTUALIZAREA PLANULUI
URBANISTIC GENERAL**

**STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND
EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE**

FOAIA DE CAPĂT

Denumire proiect: **Studii de fundamentare analitice, consultative și prospective necesare pentru actualizarea planului urbanistic general**

Studiu de fundamentare privind evoluția activităților economice

Beneficiar: **Comuna Sântandrei**

Elaborator **Urbangis Consulting SRL**

Sef proiect urbanist arh Szabo Ane Marie

Sef proiect Dr ec Laurențiu Droj

Dr .Gabriela Droj

Ec. Mucea-Negrea Maria-Andrada

Cuprins

.....	0
Index de figuri	4
1. Introducere	5
2. Cadrul General	6
2.1. Localizare și context geografic.....	6
2.2. Contextul demografic.....	6
2.3. Contextul administrativ	8
2.4. Contextul județean.....	9
3. Structura economică actuală a comunei Sântandrei.....	12
3.1. Agenții economici	12
3.2. Structura sectorială a economiei comunei Sântandrei.....	14
3.3. Piața muncii.....	16
3.3.1. Evoluția ocupării	17
3.3.2. Evoluția șomajului.....	17
3.4. Infrastructura economică.....	18
3.4.1. Infrastructura de utilități.....	19
3.4.2. Accesibilitatea	20
4. Evoluția economiei locale.....	22
4.1. Agricultură	22
4.2. Industrie.....	23
4.3. Construcții	25
4.4. Comerț/servicii	26
4.5. Turism	29
5. Analiza SWOT.....	32
5.1. Puncte Forte (Strengths).....	32

5.2.	Puncte Slabe (Weaknesses).....	33
5.3.	Oportunități (Opportunities).....	34
5.4.	Amenințări (Threats).....	36
6.	Direcții de dezvoltare economică. Concluzii	37
6.1.	Sinteza Constatărilor Studiului Economic	37
6.2.	Proiecte propuse	37
6.3.	Direcții strategice recomandate pentru dezvoltarea economică durabilă.....	42
6.4.	Implicații spațiale și recomandări specifice pentru PUG Sântandrei.....	44
	Lucrări citate	46

Index de figuri

Figura nr 1 Evoluția populației comunei Sântandrei (Institutul național de statistica, 2025)....	7
Figura nr 2 Evoluția PIB/locuitori în județul Bihor în perioada 2012-2021 (Institutul național de statistica, 2025).....	9
Figura nr 3 Populația ocupată și salariați (Institutul național de statistica, 2025).....	10
Figura nr 4 Evoluția numărului de salariați din comuna Sântandrei în perioada 2019-2024 (Institutul național de statistica, 2025)	17
Figura nr 5 Evoluția numărului mediu de șomeri în Sântandrei în perioada 2015-2023 (Institutul național de statistica, 2025)	18
Figura nr 6 Distribuția spațială a zonelor industriale	19
Figura nr 7 Evoluția suprafeței locuibile	26
Figura nr 8 Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică (Institutul național de statistica, 2025).....	31
Tabel 3.1-1 Top 10 firme din Sântandrei după cifra de afaceri (TopFirme, 2025).....	13
Tabel 3.2-1 Principalele domenii de activitate in Sântandrei (TopFirme, 2025)	14
Tabel 3.2-2 Top 10 firme din Sântandrei după domeniul de activitate.....	16
Tabel 4.1-1 Principalele activități agricole la nivelul comunei Sântandrei.....	23
Tabel 4.2-1 Cele mai puternice sectoare industriale la nivelul comunei	24
Tabel 4.3-1 Top 10 firme domeniul construcțiilor codul CAEN 4120	25
Tabel 4.4-1 Activitățile de comerciale pe raza comunei Sântandrei	27
Tabel 4.4-2 Principalele companii de comerț de pe raza comunei Sântandrei	27
Tabel 4.4-3 Principalele companii de comerț online de pe raza comunei Sântandrei	28
Tabel 4.4-4 Principalele companii de servicii de pe raza comunei Sântandrei.....	28
Tabel 6.1-1Proiecte propuse.....	42

1. Introducere

Prezentul studiu constituie analiza economică fundamentală ce stă la baza elaborării Planului Urbanistic General (PUG) al comunei Sântandrei, un document esențial pentru ghidarea dezvoltării teritoriale viitoare. Într-un context marcat de o transformare profundă, în care localitatea evoluează rapid dintr-o zonă cu caracteristici rurale într-o suburbie dinamică și se integrează tot mai accelerat în structura funcțională a Zonei Metropolitane Oradea, o înțelegere aprofundată a mecanismelor economice devine nu doar utilă, ci imperativă. Comuna Sântandrei se confruntă simultan cu oportunitățile generate de creșterea demografică exponențială și de atractivitatea sa rezidențială, dar și cu presiunile considerabile exercitate asupra infrastructurii și resurselor, ceea ce mandatează o abordare strategică a planificării.

Prin urmare, lucrarea de față întreprinde o examinare detaliată a componentelor economice cheie: analizează structura sectorială actuală, dinamica pieței muncii, performanța și distribuția agenților economici, precum și potențialul semnificativ, dar încă parțial nevalorificat, în sectoare precum turismul (ecoturism, agrement balnear) și exploatarea resurselor geotermale.

Obiectivul principal este de a evalua comprehensiv profilul economic actual și perspectivele de dezvoltare ale comunei, culminând cu o analiză strategică SWOT care identifică riguros avantajele competitive intrinseci și oportunitățile externe ce pot fi capitalizate, dar și vulnerabilitățile interne și riscurile externe ce necesită măsuri de atenuare sau adaptare.

Pe baza acestei evaluări aprofundate, studiul formulează concluzii clare și recomandări strategice concrete, menite să orienteze dezvoltarea teritorială viitoare și să fundamenteze în mod direct deciziile de planificare spațială ce vor fi transpuse în Planul Urbanistic General. Acestea includ, dar nu se limitează la, propunerile privind zonificarea funcțională optimă, prioritizarea investițiilor în infrastructura tehnico-edilitară, socială și de transport, și formularea unor reglementări urbanistice clare și coerente. Scopul final este de a asigura premisele unei dezvoltări economice locale competitive, diversificate, echilibrate și sustenabile pe termen lung, capabilă să stimuleze prosperitatea, să îmbunătățească substanțial calitatea vieții pentru rezidenții actuali și viitori, și să garanteze utilizarea eficientă și responsabilă a resurselor locale.

2. Cadrul General

2.1. Localizare și context geografic

Amplasarea comunei Sântandrei reprezintă un atu major pentru dezvoltarea sa, fiind definită de proximitatea imediată față de Municipiul Oradea și de conectivitatea la infrastructura majoră de transport a județului Bihor și a regiunii de dezvoltare Nord-Vest. Situată în vestul județului, comuna beneficiază direct de dinamica polului urban și de facilitățile oferite de statutul de membru al Zonei Metropolitane Oradea. În cadrul zonei metropolitane, Sântandrei ocupă o poziție relativ centrală, învecinându-se direct cu Municipiul Oradea (est), precum și cu comunele Nojorid (sud), Girișu de Criș (vest) și Borș (nord)

Cu o suprafață de 2633 ha, Sântandrei este cea mai mică UAT ca întindere a Zonei Metropolitane Oradea și una dintre cele mai mici comune din județul Bihor. Această dimensiune redusă, coroborată cu localizarea periurbană, generează o densitate ridicată a funcțiunilor și interacțiunilor teritoriale.

Relieful comunei aparține Câmpiei Miersigului, o subunitate a câmpiilor piemontane înalte din vestul țării. Caracteristicile principale sunt cele ale unei câmpii netede, cu o pantă generală redusă, descrescătoare de la est spre vest (altitudini de la cca. 200 m la cca. 110 m), favorabilă dezvoltării infrastructurii și construcțiilor.

2.2. Contextul demografic

Evoluția demografică recentă a comunei Sântandrei este una dintre cele mai spectaculoase la nivel județean și chiar regional, fiind caracterizată printr-o creștere exponențială a populației, în special după anul 2010. Acest fenomen este direct legat de procesul intens de suburbanizare. Conform datelor oficiale ale Institutului Național de Statistică (INSSE), populația comunei a înregistrat o creștere fără precedent între ultimele două recensăminte, de la 4.609 locuitori la recensământul din 2011 la 9025 locuitori la recensământul din 2021. (Institutul National de Statistica, 2021)

Aceasta reprezintă o creștere absolută de 4.416 persoane și o creștere procentuală de +95,8% în doar 10 ani, aproape dublând populația comunei. Tendința de creștere continuă în 2024, conform bazei pe date TEMPO a Institutului Național de Statistic, populație comunei Sântandrei este de 9.377 locuitori. (Institutul național de statistica, 2025)

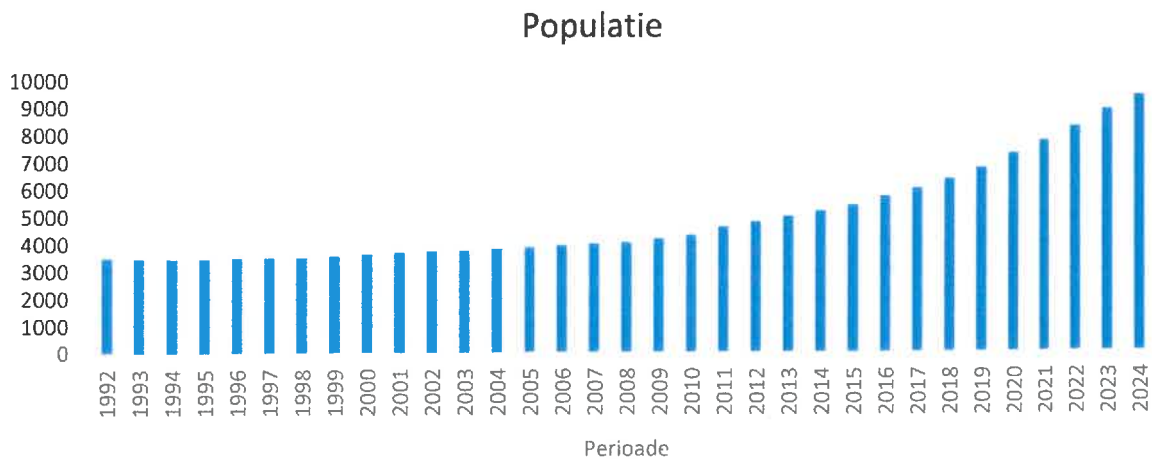

Figura nr 1 Evoluția populației comunei Sântandrei (Institutul național de statistica, 2025)

Analizând evoluției populației rezidente în perioada 1992-2024 observăm faptul că populația actuală a comunei reprezintă o creștere cu 267% față de anul 1992 când era de doar 3502 locuitori.

Principala consecință demografică a afluxului mare de populație pe o suprafață relativ mică (28,01 km²) a condus la o densitate a populației extrem de ridicată pentru mediul rural –322 locuitori/km² în 2021. Aceasta plasează Sântandrei ca fiind comuna cu cea mai mare densitate a populației din județul Bihor, generând o presiune considerabilă asupra infrastructurii existente (drumuri, rețele de utilități, spații verzi) și necesitând o planificare urbanistică foarte atentă pentru a evita supra-aglomerarea și a asigura o calitate adecvată a vieții.

Principalul factor determinant al acestei explozii demografice este migrația net pozitivă, în special atragerea rezidenților din Municipiul Oradea. Locuitorii sunt atrași de disponibilitatea terenurilor, pentru construcții de calitate percepută a mediului de viață periurban, menținând în același timp accesul facil la facilitățile și locurile de muncă din oraș. În cadrul analizei socio-demografice a comunei Sântandrei am analizat, populația rezidentă în funcție de localitatea de proveniență. Astfel din totalul de 9.025 locuitori , doar 2.949 persoane (32,7%) s-au născut în localitatea de reședință restul de 6.076 de persoane (67,3% din total) s-au născut în afara localității de reședință, dintre aceștia 4601 locuitori provin din mediul urban: 3501 din județul Bihor și 1100 din zone urbane aparținătoare altui județ. Faptul că o proporție semnificativă a

noilor rezidenți provin din mediul urban (50,98%), indică prezența unei componente semnificative a populației cu experiență urbană, ceea ce poate influența în mod direct comportamentul social și așteptările acestora.

Analiza socio-demografică realizată atestă faptul că profilul demografic actual, al comunei este caracterizat de o preponderență a populației tinere și active. Numărul ridicat de persoane în grupele de vârstă active (între 18-64 ani) reprezintă un atu economic important:

- O forță de muncă tânără, dinamică și potențial calificată, disponibilă local sau care activează în polul urban Oradea.
- Un potențial crescut pentru consum, servicii locale și antreprenariat.
- O bază solidă pentru vitalitatea socială și inovație.

Afluxul de populație din Oradea și structura demografică tânără, influențează direct cererea pentru servicii de calitate (utilități, salubritate, transport public eficient spre Oradea, comerț modern, servicii personale) dar și o cerere acută pentru infrastructură educațională (creșe, grădinițe, școli) și facilități pentru petrecerea timpului liber.

În concluzie, comuna Sântandrei se confruntă cu o transformare demografică rapidă, trecând de la o localitate rurală clasică la o suburbie dinamică a Oradei, iar Planul Urbanistic General va trebuie să răspundă acestei realități prin:

- Gestionarea creșterii densității și asigurarea unui echilibru între zonele rezidențiale și celelalte funcțiuni (economice, de servicii, spații verzi).
- Dimensionarea și planificarea strategică a infrastructurii tehnico-edilitare și sociale (educație, sănătate) pentru a corespunde populației actuale și previziunilor de creștere.
- Integrarea nevoilor și așteptărilor unei populații predominant tinere și cu background urban.

2.3. Contextul administrativ

Comuna Sântandrei este o unitate administrativ-teritorială din județul Bihor, având în componența sa satul reședință Sântandrei și satul aparținător Palota.

Un element definitoriu pentru contextul administrativ și oportunitățile de dezvoltare ale comunei este statutul de membru fondator al Zonei Metropolitane Oradea (ZMO). Înființată oficial la 9 mai 2005 prin asocierea municipiului Oradea cu comunele învecinate (inclusiv Sântandrei), Zona Metropolitană Oradea funcționează ca o Asociație de Dezvoltare

Intercomunitară (ADI). Obiectivul său principal este dezvoltarea integrată și sustenabilă a teritoriului metropolitan, stimularea prosperității economice și îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, având implicații directe asupra strategiilor și proiectelor de dezvoltare din Sântandrei. Ulterior, ZMO s-a extins prin aderarea comunelor Girișu de Criș, Toboliu și Ineu. Pe lângă apartenența la zona metropolitană Oradea, comuna Sântandrei este membră și în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Group, structură ce reunește toate unitățile administrativ-teritoriale din județul Bihor și Consiliul Județean Bihor, având ca scop gestionarea integrată a serviciilor de salubritate la nivel județean.

2.4. Contextul județean

Economia județului Bihor se înscrie într-o traiectorie de dezvoltare ascendentă, manifestând un dinamism considerabil în ultimul deceniu și consolidându-și o poziție importantă în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest. Datele furnizate de Institutul Național De Statistică evidențiază o evoluție pozitivă în perioada 2012-2021. În anul 2021, Produsul Intern Brut (PIB) al județului Bihor a atins 26,4 miliarde lei, situându-se pe locul 12 la nivel național respectiv locul 2 la nivelul Regiunii de dezvoltare Nord-Vest. Indicatorul PIB-ul pe locuitor a urmat, similar o tendință ascendentă, ajungând la 48.919,1 lei în același an.

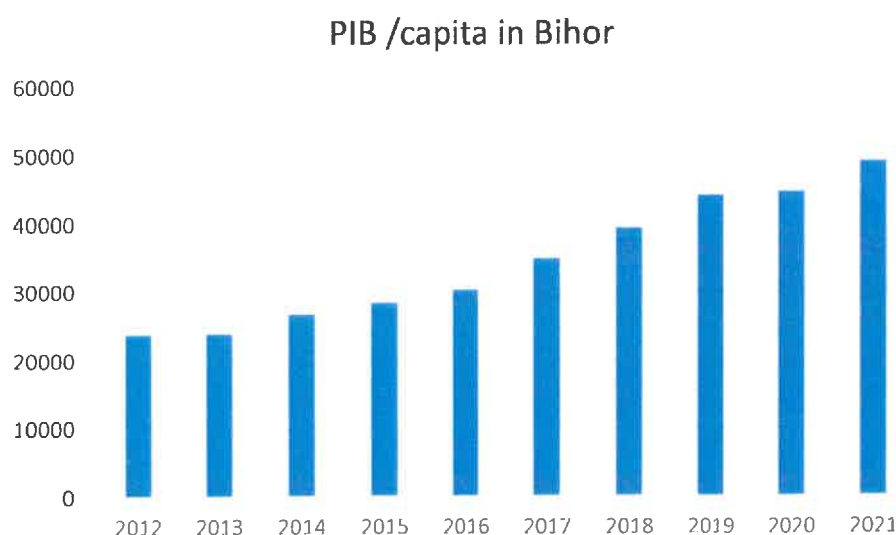

Figura nr 2 Evoluția PIB/locuitori în județul Bihor în perioada 2012-2021 (Institutul național de statistica, 2025)

Acest climat economic favorabil este susținut de un mediu de afaceri vibrant și diversificat. În prezent la nivelul județului Bihor sunt 88246 agenți economici activi reprezentând 3,5% din totalul companiilor din România. Cifra de afaceri cumulată la nivelul județului Bihor este 13 miliarde Euro (57 miliarde lei) reprezentând 2,27% din cifra de afaceri a României. Aceste companii oferă loc de muncă la 119076 angajați, reprezentând 2,91% din totalul forței de muncă ocupate la nivel național. (TopFirme, 2025)

Tendențele economiei locale pentru perioada 2015 – 2024 se remarcă și printr-un număr redus de șomeri. La nivelul anului 2024 rata șomajului în județul Bihor a fost de 0,5%, în scădere față de anul 2015, când se înregistra o rată a șomajului de 0,9%. Cu toate acestea, piața muncii prezintă și anumite provocări. În timp ce numărul de locuri de muncă formale (salariați) a crescut, datele statistice privind populația activă totală relevă o tendință de scădere pe termen mai lung, observată între 2010 și 2023.

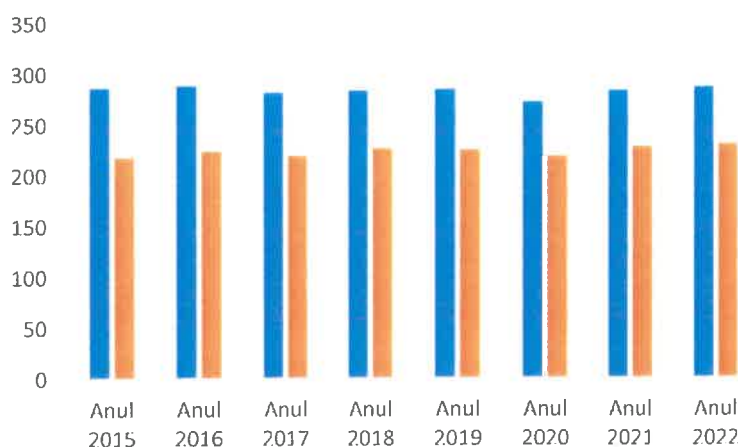

Figura nr 3 Populația ocupată și salariați (Institutul național de statistică, 2025)

Acest fenomen, întâlnit și la nivel regional, este influențat de factori demografici complecși, precum migrația externă a forței de muncă și procesul de îmbătrânire a populației. Este important de menționat că acuratețea datelor oficiale privind resursa de muncă poate fi influențată de discrepanțele dintre domiciliul declarat și reședința efectivă, un aspect relevant în special pentru zonele cu mobilitate internă ridicată, așa cum este județul Bihor. În pofida acestor tendințe demografice, Bihorul își menține statutul de pol important de ocupare a forței de muncă în Regiunea Nord-Vest.

În concluzie, județul Bihor oferă un cadru economic general propice dezvoltării, marcat de creștere, un sector privat solid și o bună poziționare regională. Comuna Sântandrei, prin amplasarea sa strategică în proximitatea imediată a municipiului Oradea și prin integrarea sa în

dinamica metropolitană, este un beneficiar direct al acestui context favorabil, dar se confruntă, simultan, cu provocările specifice zonelor periurbane atractive, în special cele legate de presiunea demografică și adaptarea pieței muncii locale.

3. Structura economică actuală a comunei Sântandrei

3.1. Agenții economici

Analiza distribuției agenților economici activi la nivel teritorial plasează comuna Sântandrei într-o poziție de lider în peisajul economic local și județean. Cu un total de 1.628 de unități economice active (TopFirme, 2025), Sântandrei se situează pe locul al treilea ca număr de entități în cadrul Zonei Metropolitane Oradea și pe locul al șaselea la nivelul întregului județ Bihor. Această cifră indică o atractivitate considerabilă pentru inițiativele antreprenoriale, fenomen probabil alimentat de o combinație de factori favorabili: proximitatea imediată față de polul economic Oradea, dezvoltarea rezidențială accelerată care generează cerere pentru servicii și comerț, și, potențial, costuri operaționale mai competitive comparativ cu municipiul reședință de județ.

Totuși, o evaluare economică pertinentă nu se poate limita doar la numărul de firme, care poate fi influențat de o pondere mare a microîntreprinderilor cu impact economic individual redus. Prin introducerea unor indicatori economici mai relevanți, precum cifra de afaceri cumulată și numărul total de angajați, se obține o imagine mai nuanțată asupra structurii și anvergurii economiei locale.

Astfel, comuna Sântandrei se situează pe locul 3 în zona metropolitană cu o cifră de afaceri cumulată de 1,8 miliarde lei, care reprezintă 3,16% din cifra de afaceri a județului Bihor, în baza situațiilor financiare pe 2023, demonstrând o capacitate semnificativă de generare de valoare economică. În tabelul de mai jos prezentăm cele mai mari companii din comuna Sântandrei după cifra de afaceri.

Denumire firmă	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați	Profit (lei)
Madrugada Com SRL	296.427.803	333	39.863.428
Nutrientul SA	207.400.792	128	3.527.136
Vernicolor S.A.	197.361.424	658	6.390.582

Grupul De Producători Carne Pasăre Nutrientul Srl	109.979.779	9	50.769
Qapirom Plast SRL.	50.736.433	113	209.982
Nutritin SRL	45.111.039	17	1.657.149
Cezar Paper SRL	41.144.932	19	3.360.889
Cylex Tehnologia Informației Internațional SNC	38.372.604	29	16.964.041
Madrugada Aluminiu SRL	32.652.919	39	4.910.082
Nutriavi SRL	27.488.300	26	592.628

Tabel 3.1-1 Top 10 firme din Sântandrei după cifra de afaceri (TopFirme, 2025)

Din perspectiva numărului total de angajați, cu un total de 3.251 de angajați înregistrați la nivelul agenților economici locali, Sântandrei ocupă locul al patrulea în zona metropolitană Oradea . Acest indicator subliniază rolul comunei ca furnizor important de locuri de muncă în arealul metropolitan. Prezența unor angajatori semnificativi, precum Vernicolor (cu 658 de angajați), Madrugada Com SRL (333 angajați) și Nutrientul SA (128 angajați), confirmă existența unor oportunități reale și stabile de angajare la nivel local, contribuind la reținerea forței de muncă și la vitalitatea economică a comunei.

Mai mult, o analiză a productivității muncii (raportul dintre cifra de afaceri și numărul de angajați) plasează comuna Sântandrei pe un solid loc patru în rândul comunelor din zona metropolitană Oradea. Această poziție sugerează o economie locală relativ eficientă, posibil caracterizată printr-un mix economic care include, pe lângă serviciile și comerțul generat de expansiunea rezidențială, și activități cu un grad bun de valorificare a resurselor, reușind să depășească comune dominate de sectoare tradițional mai puțin productive.

Datele privind principalii agenții economici, prezentați în Tabel 3.1-1 subliniază rolul economic semnificativ al comunei Sântandrei în context metropolitan și județean. Comuna depășește statutul unei simple localități-dormitor, profilându-se ca un centru economic local dinamic, cu o bază antreprenorială solidă, capacitate de generare de venituri și un important furnizor de locuri de muncă, contribuind activ la performanța economică generală a zonei periurbane și a județului Bihor

3.2. Structura sectorială a economiei comunei Sântandrei

Analiza structurii economice a comunei Sântandrei, bazată pe datele privind cifra de afaceri, numărul de companii și angajații pe coduri CAEN, relevă un profil economic dominat de sectorul secundar (industrie și construcții), completat de un sector primar (agribusiness) semnificativ și un sector terțiar (servicii) în curs de diversificare.

Domeniu de activitate	Cifra de afaceri (milioane lei)	Număr companii	Număr angajați
CAEN: 2223 - Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții	326,4	4	393
CAEN: 2229 - Fabricarea altor produse din material plastic	248,1	2	771
CAEN: 1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de ferma	207,4	1	128
CAEN: 4623 - Comerț cu ridicata al animalelor vii	115,7	3	18
CAEN: 146 - Creșterea porcinelor	83,8	7	67
CAEN: 147 - Creșterea păsărilor	73	7	55
CAEN: 4941 - Transporturi rutiere de mărfuri	67,6	64	118
CAEN: 4120 Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	54,9	65	190
CAEN: 2041 Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere	41,1	1	19
CAEN: 6311 Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe	39,9	6	43

Tabel 3.2-1 Principalele domenii de activitate în Sântandrei (TopFirme, 2025)

Datele financiare raportate de companii și prelucrate de Top Firme evidențiază o concentrare economică puternică în industria prelucrătoare, în special în fabricarea produselor din material plastic. Cele două coduri CAEN de top din această categorie (2223- Articole din plastic pentru construcții și 2229- Alte produse din material plastic) cumulează o cifră de afaceri

impresionantă de peste 574 milioane lei și un număr total de 1.164 angajați, deși sunt reprezentate de un număr relativ mic de companii (6 în total). Acest lucru indică prezența unor jucători industriali majori, cu productivitate și capacitate de angajare ridicate precum Vernicolor (658 de angajați), Madrugada (333 angajați) și Qapirom Plast (113 angajați). Un alt pilon industrial, deși cu o cifră de afaceri totală mai mică (41,1 milioane lei), este fabricarea detergenților și produselor de întreținere (CAEN 2041), reprezentat de un singur agent economic, dar contribuind la diversitatea industrială.

Comuna Sântandrei păstrează o componentă importantă de agribusiness, dominată de fapt de grupul de firme Nutrientul. Dacă în domeniul fabricării preparatelor pentru hrana animalelor de fermă (CAEN 1091), Nutrientul SA este singurul producător, domeniile conexe, relevante din sectorul primar, precum creșterea porcinelor (CAEN 0146) și creșterea păsărilor (CAEN 0147), care, deși au cifre de afaceri individuale mai mici (83,8, respectiv 73 milioane lei), implică un număr mai mare de ferme (7 fiecare) și contribuie la profilul agricol al comunei. Comerțul cu ridicata al animalelor vii (CAEN 4623) completează acest lanț valoric, cu o cifră de afaceri de 115,7 milioane lei. Per ansamblu, sectorul agribusiness rămâne un pilon economic solid pentru Sântandrei.

Sectorul construcțiilor (CAEN 4120) este, de asemenea, foarte vizibil, reflectând dinamica rezidențială accelerată a comunei. Deși cifra de afaceri cumulată (54,9 milioane lei) este mai mică decât a giganților din industria plasticului, numărul mare de companii active (64) și de angajați (190) sugerează un sector vibrant, dar mai fragmentat, compus predominant din firme mici și mijlocii care răspund cererii locale de construcții rezidențiale și nerezidențiale.

Sectorul serviciilor, deși nu domină în termeni de cifră de afaceri de top, arată semne clare de dezvoltare și diversificare, răspunzând atât nevoilor companiilor, cât și celor ale populației în creștere. Transporturile rutiere de mărfuri (CAEN 4941) reprezintă cel mai vizibil segment, cu 64 de companii active, o cifră de afaceri cumulată de 67,6 milioane lei și 118 angajați. Similar construcțiilor, acest sector pare fragmentat, dar esențial, beneficiind de poziția logistică favorabilă a comunei.

Prezența în top a activităților de prelucrare a datelor și administrare web (CAEN 6311), cu o cifră de afaceri de 39,9 milioane lei și 43 de angajați în 6 companii, indică o incipientă orientare către economia digitală și serviciile moderne cu valoare adăugată mai mare.

Denumire firmă	Domeniu de activitate	Cifra de afaceri (lei)
Madrugada Com SRL	CAEN: 2223 - Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții	296.427.803
Nutrientul SA	CAEN: 1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de ferma	207.400.792
Vernicolor SA	CAEN: 2229 - Fabricarea altor produse din material plastic	197.361.424
Grupul De Producători Carne Pasăre Nutrientul SRL	CAEN: 4623 - Comerț cu ridicata al animalelor vii	109.979.779
Qapirom Plast SRL	CAEN: 2229 - Fabricarea altor produse din material plastic	50.736.433
Nutritin SRL	CAEN: 146 - Creșterea porcinelor	45.111.039
Cezar Paper SRL	CAEN: 2041 - Fabricarea sapunurilor, detergentilor și a produselor de întreținere	41.144.932
Cylex Tehnologia Informației Internațional SNC	CAEN: 6311 - Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe	38.372.604
Madrugada Aluminiu SRL	CAEN: 2512 - Fabricarea de uși și ferestre din metal	32.652.919
Nutriavi SRL	CAEN: 147 - Creșterea pasărilor	27.488.300

Tabel 3.2-2 Top 10 firme din Sântandrei după domeniul de activitate

3.3. Piața muncii

Dinamica pieței muncii din comuna Sântandrei reflectă dezvoltarea economică accelerată a localității, fiind caracterizată printr-o creștere semnificativă a numărului de salariați și menținerea unor niveluri scăzute ale șomajului înregistrat.

3.3.1. Evoluția ocupării

Numărul mediu de salariați înregistrați la agenții economici cu sediul în Sântandrei a demonstrat o tendință clar ascendentă în perioada recentă. Datele indică o creștere de la 2.618 salariați în anul 2019 la 3.251 salariați în anul 2024. Această evoluție pozitivă este un indicator direct al expansiunii companiilor active în comună și al capacității economiei locale de a genera noi locuri de muncă.

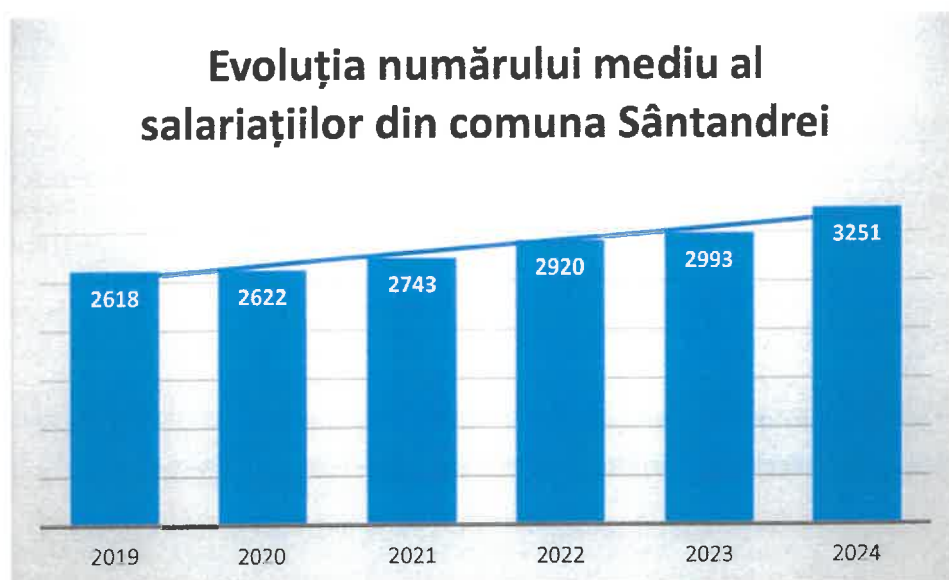

Figura nr 4 Evoluția numărului de salariați din comuna Sântandrei în perioada 2019-2024 (Institutul național de statistică, 2025)

3.3.2. Evoluția șomajului

În paralel cu creșterea ocupării, numărul șomerilor înregistrați la nivelul comunei a urmat, în general, o traiectorie descrescătoare în perioada 2015-2024. Dacă în anul 2015 erau raportați 34 de șomeri, în anul 2024 numărul acestora a scăzut la 28 de persoane. Nivelul redus al șomajului sugerează o piață a muncii relativ echilibrată, unde o parte semnificativă a populației active locale își poate găsi un loc de muncă în cadrul comunei. Este de notat, totuși, o ușoară creștere a numărului de șomeri înregistrată între 2023 și

2024 (+10 persoane). Deși valoarea absolută rămâne foarte mică, această fluctuație recentă merită monitorizată în contextul economic general.

Situația somerilor din Sântandrei

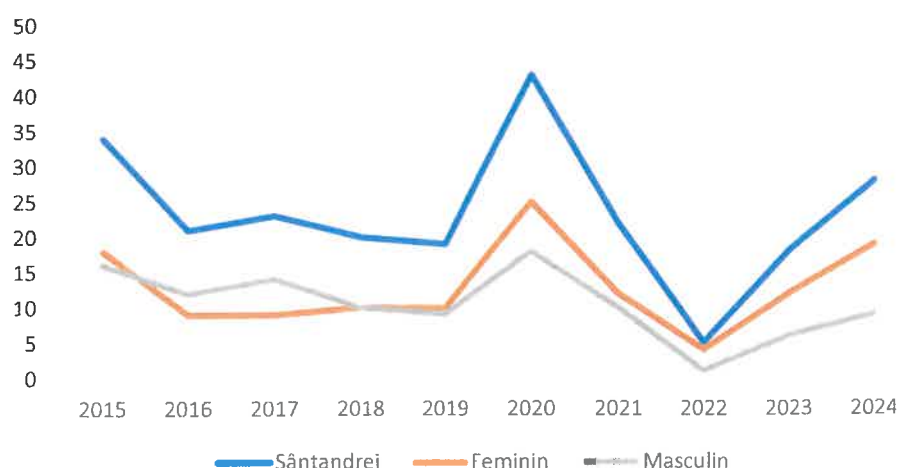

Figura nr 5 Evoluția numărului mediu de șomeri în Sântandrei în perioada 2015-2023 (Institutul național de statistica, 2025)

Combinarea dintre creșterea numărului de salariați și nivelul scăzut al șomajului indică o piață a muncii locală dinamică și atractivă. Dezvoltarea economică a comunei a creat oportunități de angajare concrete, contribuind la absorbția forței de muncă locale. Cu toate acestea, trebuie avut în vedere și fenomenul de navetism, semnificativ datorită proximității față de Oradea. Mulți rezidenți ai comunei Sântandrei lucrează în municipiu, iar o parte dintre salariații firmelor din Sântandrei provin din Oradea sau alte localități învecinate. Analiza completă a resurselor umane trebuie să ia în considerare aceste fluxuri de mobilitate a forței de muncă, însă nu avem date suficiente.

3.4. Infrastructura economică

La nivelul comunei Sântandrei zona industrială este amplasată în partea de est a comunei, la limita intravilanului și a administrativului, adiacent cu comuna Girișul de Criș. Zona funcțională industrială are acces direct la drumul județean.

Figura nr 6 Distribuția spațială a zonelor industriale

3.4.1. Infrastructura de utilități

Alimentare cu apă și canalizare

Comuna Sântandrei are rețea de alimentare cu apă , fiind asigurată de Compania Apa-Canal Oradea S.A., gradul de conectare a populației la sistemele centralizate este în creștere datorită proiectelor de extinderea rețelelor de alimentare cu apă însă rețeaua de apă nu acoperă întreaga comună în special datorită expansiunii arealului construit.

Similar rețelei de alimentare cu apă și rețeaua de canalizare la nivelul comunei este asigurată de Compania Apa-Canal Oradea S.A., însă rețeaua nu acoperă întregul intravilan al comunei.

Alimentarea cu energie electrică

Comuna Sântandrei dispune de o capacitate ridicată în producția de energie electrică, alimentarea fiind asigurată prin rețeaua de transport a Sistemului Energetic Național. Rețeaua de distribuție este bine dezvoltată. (URBAN TEAM SRL , 2021)

Alimentarea cu energie termică

La nivelul comunei nu există rețea de alimentare cu energie termică .

Alimentarea cu gaz

Alimentarea cu gaz este disponibilă în comuna Sântandrei

Rețelele de telecomunicații

Analiza situației existente evidențiază o rețea de telecomunicații bine dezvoltată cu implementarea tehnologiilor moderne, precum 5G, în municipiul Oradea și zona metropolitană, inclusiv Sântandrei.

În comuna Sântandrei, infrastructura de utilități este bine dezvoltată, fiind conectată la rețelele de energie electrică, telecomunicații și gaz. Comuna are un grad ridicat de urbanizare, însă zonele aflate în dezvoltare necesită extinderea rețelelor de utilități

3.4.2. Accesibilitatea

Accesibilitatea reprezintă un element definitoriu și un vector cheie pentru funcționarea și dezvoltarea economică a comunei Sântandrei. Aceasta beneficiază de o infrastructură de transport bine dezvoltată, caracterizată printr-o rețea rutieră de legătură cu polului urban principal, municipiul Oradea. Această configurație facilitează fluxuri semnificative de persoane și mărfuri, atât la nivel local cu municipiul Oradea .

Poziționarea geostrategică a județului Bihor la granița de vest a României conferă zonei metropolitane și implicit comunei Sântandrei un avantaj considerabil în privința conectivității. În prezent, zona este deservită de coridoare rutiere importante, parte a rețelei globale TEN-T, precum DN1 (spre Cluj-Napoca și centrul țării) și DN79 (spre Arad și sudul țării). Proximitatea Aeroportului Internațional Oradea (aprox. 7 km de Sântandrei, de exemplu) completează infrastructura, oferind acces aerian facil.

Pe de altă parte accesibilitatea zonei este într-un proces continuu de îmbunătățire prin implementarea unor proiecte de infrastructură rutieră de anvergură, menite să reconfigureze fluxurile și să sporească eficiența transportului:

- Autostrada A3 (Secțiunea Suplacu de Barcău – Borș II): Finalizarea acesteia va prelua o parte semnificativă a traficului de tranzit internațional de pe DN1 și Varianta de Ocolire Oradea, fluidizând circulația și îmbunătățind conexiunea directă cu rețeaua europeană de autostrăzi (via Ungaria).

- Drumul Expres (DEx) Arad – Oradea: Va oferi o alternativă rapidă și sigură la DN79, descongestionând acest traseu și contribuind la o mai bună legătură între cei doi poli urbani regionali. De asemenea, va prelua o parte din traficul de pe centura Oradei.
- Drumul de Legătură DEx Arad-Oradea – A3: Cu profil de drum expres, acest segment este crucial pentru optimizarea fluxurilor în partea de vest a municipiului Oradea și asigurarea unei conexiuni rapide între cele două noi artere rutiere majore. Trecerea sa pe teritoriul comunei Sântandrei va spori accesibilitatea directă a locuitorilor la rețeaua de mare viteză.

Pe de altă parte rețeaua de drumuri județene și locale a fost completată recent de centura ocolitoare a comunei Sântandrei facilitând traficul auto precum și tranzitarea înspre și dinspre Girișul de Criș și Toboliu.

În contrast, sistemul de transport public în comun prezintă deficiențe. În prezent Tesan Prest SRL asigură transportul de persoane din Oradea către Girișul de Criș, Nojorid, Sântandrei și Toboliu.

Însă frecvența redusă a curselor și amplasarea stațiilor doar pe drumul județean, fac ca transportul public să fie deficitar și inconvenient pentru o mare parte a locuitorilor, limitând accesibilitatea reală în lipsa unui autoturism personal.

4. Evoluția economiei locale

4.1. Agricultură

Istoric, ocupațiile tradiționale ale locuitorilor din Sântandrei au fost profund modelate de contextul geografic favorabil al Câmpiei Miersigului și al luncii râului Crișul Repede. Acest cadru natural a susținut un ansamblu de activități agricole esențiale, incluzând cultivarea cerealelor (ulterior completată de porumb și cartofi), grădinăritul (intensificat la începutul secolului XX prin aportul grădinarilor bulgari specializați), creșterea extensivă a animalelor pe pășuni și fânețe, alături de pomicultură și viticultură.

În prezent, deși dezvoltarea rezidențială a redus din suprafața agricolă inițială, acest sector rămâne o componentă importantă a economiei și utilizării terenului în comună. Terenurile agricole active totalizează 1209 hectare, reprezentând 45,9% din suprafața totală a comunei, un areal semnificativ pe care se desfășoară în continuare activități agricole.

Relevanța actuală și potențialul agriculturii în Sântandrei sunt susținute fundamental de calitatea superioară a solului. Conform studiilor pedologice de specialitate (OSPA Bihor), terenurile agricole din comună beneficiază în mare parte de clasa a II-a de fertilitate, una dintre cele mai productive, fiind completate de zone cu clasa I (cea mai înaltă) și clasa a III-a. Această bonitate ridicată a solurilor conferă un avantaj natural semnificativ pentru diverse culturi agricole și asigură o bază solidă pentru dezvoltarea viitoare a sectorului.

În acest context, la nivelul comunei întâlnim atât agricultura cu dezvoltare medie (în jurul fermelor agricole) și una cu dezvoltare mare organizată în jurul grupului de firme Nutrientul SA; NUTRITIN SRL; NUTRIAVI SRL; NUTRIPUI SRL, NUTRIPASĂRE SRL; NUTRIPIG SRL; NUTRISUIN SRL. Companiile din grup se ocupă în special cu creșterea porcilor, creșterea puilor și producția de concentrate. Așa cum este prezentat și pe site-ul companiei, în Comuna Sântandrei satul Palota este localizat nucleul afacerii. Agricultura de subzistență, la nivelul populației, este situată la un nivel redus comparativ cu alte zone ale României.

Evoluția sectorului agricol în comună este una care are o evoluție crescătoare din punct de vedere a cifrei de afaceri și a numărului de angajați, sectorul fiind unul extrem de dezvoltat, fapt demonstrat și de faptul că în cadrul clasamentului celor mai mari 100 companii care

operează în Sântandrei, pe lângă companiile din grupul Nutrientul sunt prezente multe alte companii reprezentative din domeniul agricol cum ar fi: COOPERATIVA AGRICOLĂ FERMELE BEL CONCEPT, BELGOM S.R.L., SOCIETATEA AGRICOLA FRIMONT, SOCIETATEA AGRICOLA SINT PAL, TOP AGRO CEREAL SRL, BELAGRO CEREAL S.R.L., CLARIAS S.R.L., FAMCEREAL S.R.L., MARK AGROPREST SRL. În tabelul de mai jos sunt prezentate principalele domenii de activitate agricolă la nivel de comună.

Număr agenți economici	Cifra de afaceri	Număr angajați	Profit
Cod caen: 146 - Cresterea porcinelor			
7 agenti economici	83,8 milioane lei	67 angajati	2,6 milioane lei
Cod caen: 147 - Santandrei, Judetul Bihor - Cresterea pasarilor			
7 agenti economici	73 milioane lei	55 angajati	1,6 milioane lei
Cod caen: 111 - Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase si a plantelor producatoare de seminte oleaginoase			
9 agenti economici	24,4 milioane lei	28 angajati	823.011 lei

Tabel 4.1-1 Principalele activități agricole la nivelul comunei Sântandrei

Companiile din domeniul agricol prezente în primele 100 de poziții a clasamentului companiilor au o cifră de afaceri situată, la nivelul anului 2023, între 1,8 milioane lei și 207,4 milioane lei. Acestea operează pe sectoare agricole extrem de diverse începând de la cultivarea cerealelor, a plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase la ferme de porci, pui, vaci și pe teritoriul comunei fiind prezentă și o crescătorie de pește.

4.2. Industrie

Dinamica forței de muncă în zona metropolitană este caracterizat de un navetism intensiv. Dezvoltarea rezidențială accelerată din comunele periurbane (precum Sântandrei, Sânmartin, Paleu etc.) a dus la consolidarea acestora ca rezervoare importante de forță de muncă pentru Oradea. Un flux zilnic considerabil de navetiști caracterizează legătura dintre comunele ZMO și municipiu, generând beneficii (acces la o piață a muncii extinsă pentru rezidenți), dar și provocări (presiune pe infrastructura de transport).

Deși Oradea este polul dominant, comunele din arealul periurban nu sunt doar "dormitoare", ele dezvoltând propriile piețe locale ale muncii, susținute de un număr semnificativ de agenți economici, cu specificități sectoriale (industrie/logistică în Borș, turism în Sânmartin). Cazul Sântandrei este ilustrativ cu 1.628 de firme active și angajatori importanți precum Vernicolor (658 angajați), Madrugada Com SRL (333 angajați) și Nutrientul SA (128 angajați), comuna demonstrează existența unor oportunități de angajare locale semnificative. Alte companii cu activități industriale sunt: QAPIROM PLAST S.R.L. (113 angajați), CEZAR PAPER SRL (19 angajați), DELITALY INTERNATIONAL FOOD SRL (17 angajați), SILKEST S.R.L. (57 angajați), ROMAGNETICS S.R.L. (30), etc.

Activitatea acestor companii acoperă tot spectrul activității industriale: de la producția de furaje concentrate la fabricarea de uși și ferestre din metal, fabricarea articolelor din metal și plastic pentru construcții, producția de mase plastice, fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere, fabricarea produselor din carne, fabricarea de echipamente electrice. În tabelul de mai jos vom prezenta cele mai puternice sectoare industriale la nivelul comunei și cifrele reprezentative ale acestora:

Numar agenti economici	Cifra de afaceri	Numar angajati	Profit
Cod caen: 2223 - Fabricarea articolelor din material plastic pentru constructii			
4 agenti economici	326,4 milioane lei	393 angajati	41,6 milioane lei
Cod caen: 2229 - Fabricarea altor produse din material plastic			
2 agenti economici	248,1 milioane lei	771 angajati	6,6 milioane lei
Cod caen: 1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de ferma			
1 agenti economici	207,4 milioane lei	128 angajati	3,5 milioane lei

Tabel 4.2-1 Cele mai puternice sectoare industriale la nivelul comunei

Așa cum se vede din tabelul de mai sus cele mai bine reprezentat domeniu productiv de activitate este cel al Fabricării articolelor din material plastic pentru construcții(CAEN 2223) unde operează companii din grupul de firme Madrugada: Madrugada Com SRL, Madrugada Accesorii SRL și Madrugada Folie cât și firma Novaset Concept SRL. La mare distanță sunt activitățile de fabricare a altor produse din plastic(codul CAEN 2229) cu firmele Vernicolor SA și Qapirom plastic SRL urmat de compania Nutrientul SA care este unul dintre cei mai mari producători naționali de hrană pentru animalele de fermă (codul CAEN 1091).

În ciuda contribuției comunelor la diversificarea economică zonei metropolitane, amploarea și diversitatea oportunităților locale rămân, în general, inferioare celor din Oradea.

4.3. Construcții

Comuna Sântandrei a fost una dintre cele mai dinamice localități din România din punct de vedere a construcțiilor noi realizate în ultimii 10 ani. Astfel, sectorul de construcții este unul dintre sectoarele importante ale economiei comunei Sântandrei, generând o cifră de afaceri de 54,9 milioane lei la nivelul anului 2023 (conform datelor de pe TopFirme). În anul 2023, în sectorul de construcții au operat un număr de 64 de unități active la nivelul comunei, din care cele mai importante din punct de vedere a cifrei de afaceri sunt următoarele:

Denumire firmă	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați	Profit (lei)
DUBLU PRESTACOM SRL	21.955.152	14	3.802.149
CONSTRUCT SCUT SRL	13.802.959	29	835.137
ACREDO IMPEX SRL	3.064.278	15	1.104.203
EDIL NICOL SRL	2.223.082	10	432.458
CONCEPT CASA MEA SRL	2.193.548	5	97.330
DEMCON DESIGN SRL	2.072.751	19	660.154
ERAD DEVELOPMENT S.R.L.	1.184.198	17	- 672.646
YZOART HOME SRL	793.130	1	43.178
CONTRAGRU CONSTRUCT S.R.L.	597.751	0	- 231.207
DANSIROM PREST SRL	494.901	2	140.473

Tabel 4.3-1 Top 10 firme domeniul construcțiilor codul CAEN 4120

Această tendință se poate observa și analizând evoluția suprafeței locuibile pe metri pătrați – arie desfășurată care de la 284.024 mp în anul 2015 ajunge la 381926 mp în anul 2023, care reprezintă o creștere procentuală de 34,40%

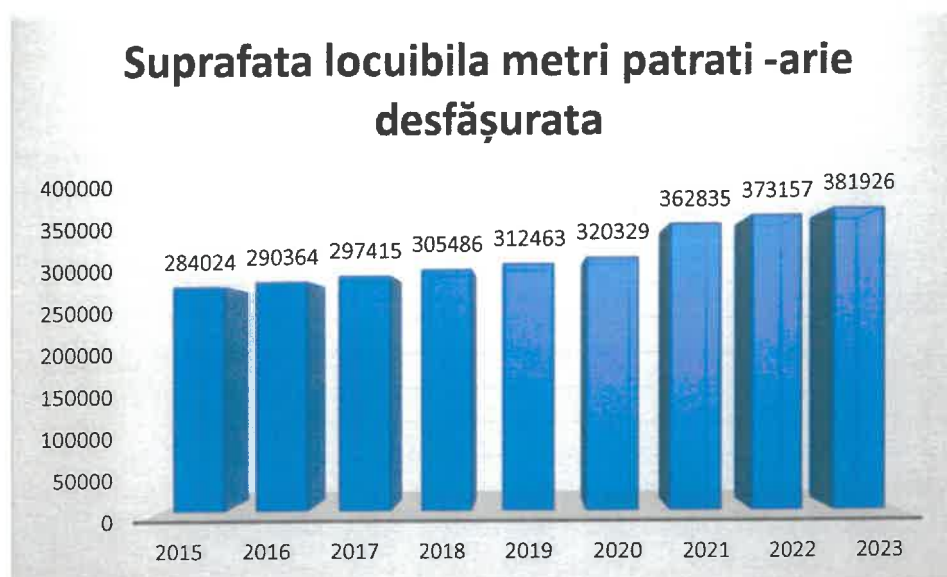

Figura nr 7 Evoluția suprafeței locuibile

Luându-se în considerare autorizațiile de construire și documentațiile de urbanism de tip PUZ/PUD aprobate, această tendință se va păstra și în următorii ani pe măsura mobilării ariilor din intravilan destinate locuirii cu noi locuințe, dar și clădiri publice.

4.4. Comerț/servicii

Comerț

Având în vedere vecinătatea cu municipiul Oradea și traversarea comunei de către căi importante de transport, sectorul comerțului este și acesta bine reprezentat la nivelul comunei. Datorită poziției strategice și a tradiției, sectorul comerțului este unul dintre cele mai importante sector economic la nivelul județului Bihor, având o contribuție de peste 10% în cadrul cifrei totale de afaceri. Acest aspect se păstrează, în anumite proporții, și la nivelul comunei Sântandrei, unde ponderea activităților comerciale și de intermediare depășește 15%. Principalele activități de comerț derulate pe raza comunei sunt următoarele:

Numar agenti economici	Cifra de afaceri	Numar angajati	Profit
Cod caen: 4623 - Comert cu ridicata al animalelor vii			

3 agenti economici	115,7 milioane lei	18 angajati	110.569 lei
Cod caen: 4690 - Comert cu ridicata nespecializat			
14 agenti economici	37,8 milioane lei	49 angajati	2,4 milioane lei
Cod caen: 4752 - Comert cu amanuntul al articolelor de fierarie, al articolelor din sticla si a celor pentru vopsit, in magazine specializate			
2 agenti economici	31,9 milioane lei	27 angajati	1,6 milioane lei
Cod caen: 4791 - Comert cu amanuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet			
29 agenti economici	25,1 milioane lei	61 angajati	1,5 milioane lei

Tabel 4.4-1 Activitățile de comerciale pe raza comunei Sântandrei

Așa cum se observă, cea mai mare cifră de afaceri este generată de o activitate comercială care este legată de profilul agricol al comunei: codul CAEN 4623 - Comerț cu ridicata al animalelor vii care generează o cifră de afaceri de 115,7 milioane lei.

În ceea ce privește activitatea comercială de comerț cu ridicata nespecializat(cod CAEN 4690) care are încasări de 37,8 milioane lei și profit de 2,4 milioane lei principalele companii sunt următoarele:

Denumire firmă	Cifra de afaceri (lei	Profit (lei)	Număr angajați
AMBA FOL SRL	17.564.321	1.609.822	20
AMINALUX SRL	11.148.591	314.414	2
BENNY HYGIENIC SRL	2.717.200	250.565	4
ADEMARY CONSULTING SRL	1.494.214	93.224	3
IOBAGHINI EXPRESS S.R.L.	1.453.222	- 129.022	7

Tabel 4.4-2 Principalele companii de comerț de pe raza comunei Sântandrei

Un domeniu comercial mai nou, dar în creștere accelerată, este domeniul comerțului online: Cod CAEN 4791 Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet ale căror principali reprezentanți sunt companiile:

Denumire firmă	Cifra de afaceri (lei)	Profit (lei)	Număr angajați
STARSHINERS SRL	18.142.592	142.548	42
RIOECOM INTERNATIONAL S.R.L.	2.239.233	616.824	1
AUTOFARM ONLINE S.R.L.	1.513.991	40.215	2
G.E.M. & D IMPERO SHOES S.R.L.	661.419	1.786	2
BRANDS FLUENT S.R.L.	650.851	324.885	1

Tabel 4.4-3 Principalele companii de comerț online de pe raza comunei Sântandrei

Servicii

Cel mai important sector de activitate la nivelul județului Bihor, Transportul rutier de mărfuri este bine reprezentat și la nivelul comunei Sântandrei unde ocupă locul 7 ca și mărime a cifrei de afaceri. În acest sector operează 64 agenți economici cu o cifră de afaceri cumulată de 67,6 milioane lei și 118 angajați. Cele mai mari 5 companii din domeniu, organizate în ordinea cifrei de afaceri sunt:

Denumire firmă	Cifra de afaceri (lei	Profit (lei)	Număr angajați
STORE CLASS SRL	24.177.099	494.191	3
DANTRANSLOGISTIC S.R.L.	10.431.487	704.606	20
CARGO LAND SRL	9.288.276	711.430	15
LIU & FLO EXPRESS SRL	2.310.089	533.535	8
BRANDS FLUENT S.R.L.	2.110.303	162.800	7

Tabel 4.4-4 Principalele companii de servicii de pe raza comunei Sântandrei

Alt sector de servicii în creștere este reprezentat de codul CAEN 6311 Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe unde funcționează 6 companii având o cifră de afaceri cumulată de 39,9 milioane lei. De departe cea mai mare companie din acest sector este

CYLEX TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI INTERNAȚIONAL SNC cu o cifră de afaceri de 38,4 milioane lei, 29 angajați și un profit de 17 milioane lei.

Oferta de servicii medicale în comuna Sântandrei este insuficientă pentru a acoperi nevoile populației locale, generând o dependență semnificativă față de unitățile medicale din municipiul Oradea. Deși la nivel local funcționează un centru de permanență, 4 cabinete de medicină de familie, 3 cabinete stomatologice și 4 farmacii, resursa umană este limitată. Cu un total de doar 9 medici (4 de familie și 5 stomatologi), indicatorul cheie –numărul de medici la mia de locuitori – se situează sub valoarea de 1. Această cifră este mult sub media înregistrată în arealul rural al Zonei Metropolitane Oradea, subliniind un deficit cantitativ major de personal medical în comună.

4.5. Turism

Județul Bihor deține un potențial turistic extraordinar. Frumusețea și bogăția carstică și de biodiversitate a Munților Apuseni, resursele balneare exploatate la Băile Felix și 1 Mai și nu numai, patrimoniul construit al Oradei și diversitatea tradițiilor și manifestărilor culturale permit un panou variat de activități turistice.

Îmbinarea între patrimoniul natural și o moștenire culturală importantă, respectiv diversitatea geografică și etnografică, oferă județului Bihor oportunitatea de a valorifica o diversitate de atracții ce pot fi dezvoltate drept produse turistice și pot poziționa județul Bihor ca destinație turistică extrem de importantă pentru zona de nord-vest a României.

Se remarcă două areale extinse pentru turism în județul Bihor, care se poziționează drept destinații turistice principale:

- zona Oradea – Felix/1 Mai;
- zona montană, cu precădere zona cuprinsă în Parcul Natural Apuseni.

Fiecare dintre aceste două areale principale vor fi analizate, în cele ce urmează, din punct de vedere al tipului de turism pentru care s-ar preta precum și al inițiativelor și provocărilor existente. În plus, vor fi analizate câteva considerențe generale ce țin de accesibilitate și bazinul de atracție a turiștilor.

Activitatea turistică de bază ține de turismul balnear desfășurat în stațiunile Felix și 1 Mai care dețin marele avantaj de a atrage un număr extins de turiști și pentru o perioadă de ședere mai îndelungată.

Municipiul Oradea, datorită inițiativelor recente și în curs, propune un cadru urban efervescent, cu o activitate culturală în creștere ce se pretează atât unor vizite de tip "city break" cât și ca activități asociate turismului balnear în stațiunile Felix și 1 Mai.

Comuna Sântandrei deține un potențial turistic semnificativ, dar în prezent subdezvoltat și nevalorificat corespunzător. Acesta se bazează pe două resurse naturale principale:

1. **Aria Naturală Protejată Lunca Inferioară a Crișului Repede (ROSCI0104):** O parte importantă a acestui sit Natural 2000 se află pe teritoriul administrativ al comunei Sântandrei. Recunoscută pentru habitatele sale specifice de zăvoaie (*Salix alba*, *Populus alba*), zone umede și biodiversitatea asociată, incluzând specii protejate de amfibieni precum buhaiul de baltă și diverse specii de pești, această arie oferă un potențial considerabil pentru dezvoltarea ecoturismului și a turismului de agrement de scurtă durată. Amenajarea unor trasee tematice, pedestre, cicloturistice, puncte de observare a faunei/florei și spații de recreere integrate în peisaj ar putea valorifica economic și sustenabil acest capital natural, atrăgând vizitatori din proximitate și nu numai.
2. **Resursele de Apă Geotermală:** Existența apei geotermale pe teritoriul comunei este confirmată prin cel puțin două foraje. Unul dintre acestea este operat de Transgex este utilizat parțial pentru agent termic în blocurile ANL, demonstrând viabilitatea resursei. Celălalt foraj (cu licență de exploatare deținută de Foradex Vest) reprezintă o **resursă** neutilizată în prezent. Aceste resurse geotermale deschid oportunități importante pentru dezvoltarea unor servicii de agrement și balneare (piscine, centre wellness/spa), care ar putea deservi atât populația locală în creștere rapidă, cât și turiștii atrași de oferta specifică.

În contrast cu potențialul natural existent, infrastructura turistică a comunei Sântandrei este rudimentară. La nivelul comunei există doar două unități de cazare și un număr extrem de redus de turiști înregistrați, doar 72 de persoane cazate pe parcursul anului 2023, fapt ce reflectă stadiul incipient al dezvoltării turistice și lipsa unei oferte structurate și promovate.

Figura nr 8 Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică (Institutul național de statistica, 2025)

Valorificarea potențialului turistic ar putea reprezenta o direcție strategică importantă pentru diversificarea economică a comunei Sântandrei, crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții pentru rezidenți.

5. Analiza SWOT

Acest capitol sintetizează principalele constatări ale analizei economice a comunei Sântandrei prin intermediul unei analize SWOT. Prin identificarea Punctelor Forte și Slabe intrinseci economiei locale, precum și a Oportunităților și Amenințărilor generate de mediul extern (regional, național), această analiză are rolul de a cristaliza factorii cheie care trebuie luați în considerare în procesul de elaborare a Planului Urbanistic General. Rezultatele SWOT vor oferi o bază solidă pentru formularea unor propuneri de dezvoltare teritorială care să capitalizeze atuurile economice, să adreseze deficiențele, să valorifice oportunitățile și să atenueze riscurile identificate

5.1. Puncte Forte (Strengths)

Comuna Sântandrei beneficiază de un cumul de avantaje competitive semnificative care îi susțin dezvoltarea economică, descrise în cele ce urmează:

- Sântandrei prezintă un dinamism economic notabil, se constată o tendință constantă de creștere a densității întreprinderilor, a numărului de unități locale active și, implicit, a locurilor de muncă oferite;
- Proximitatea imediată față de Municipiul Oradea, principalul pol economic regional, reprezintă un atu fundamental, facilitând accesul la o piață extinsă, la servicii specializate și la forță de muncă;
- Comuna beneficiază de o accesibilitate bună, conectată la structura de drumuri Ten-T, datorită infrastructurii rutieră modernizată și a drumurilor de mare viteză, favorizând fluxurile de mărfuri și persoane;
- Evoluția demografică pozitivă atât din perspectiva sporului natural cât și a sporului migrator a dus la o evoluție pozitivă a populației rezidente;
- Ponderea tinerilor precum și ponderea populației educate se situează peste media zonei metropolitane și mult peste media națională;
- Comuna dispune de o forță de muncă semnificativă, atât locală, cât și atrasă prin navetism din Oradea și împrejurimi, răspunzând nevoilor angajatorilor existenți;

- Existența unor terenuri disponibile pentru dezvoltare, în special în zonele cu profil industrial deja conturate, constituie o resursă importantă pentru atragerea de noi investiții;
- Potențialul agricol ridicat al zonei: soluri fertile, productivitate ridicată, forță de muncă și companii specializate în domeniu;
- Realizarea pieței agroalimentare sprijină dezvoltarea fermelor locale și a productivității micilor companii;
- Apartenența activă la Zona Metropolitană Oradea oferă un cadru formal pentru colaborare intercomunitară, acces la proiecte integrate, strategice și o vizibilitate sporită pentru potențialii investitori.

5.2. Puncte Slabe (Weaknesses)

În pofida atuurilor sale, dezvoltarea economică a comunei Sântandrei este confruntată cu anumite vulnerabilități interne:

- Cea mai presantă provocare este legată de infrastructura de utilități publice (apă, canalizare, energie electrică, gaze), care, în unele zone este incompletă sau subdimensionată datorită ritmului alert al dezvoltării rezidențiale și economice din ultimii ani;
- În ciuda mediului economic local există o dependență economică considerabilă față de Municipiul Oradea, atât ca piață de desfacere, cât și ca sursă principală de locuri de muncă pentru rezidenți, ceea ce expune comuna la fluctuațiile economice ale polului urban;
- La nivelul comunei Sântandrei serviciile financiar bancare sunt foarte slab reprezentate de doar un punct de lucru a băncii cooperative Dacia și a unui ATM BCR.
- Infrastructura medicală din Sântandrei acoperă doar asistența primară și de urgență (centru de permanență, medici de familie, stomatologi, farmacii), însă se confruntă cu un deficit semnificativ în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor medicale de specialitate.

- Dependența de polul urban și dezvoltarea imobiliară tip împrăștiere urbană a făcut ca locuitorii să fie dependenți de mașina personală fapt ce generează valori ridicate de trafic și congestionarea traficului în ore de vârf;
- Deși Sântandrei dispune atât de resurse naturale regenerabile de timp geotermal acestea nu sunt valorificate nici din perspectivă turistică și nici energetică
- Planificare urbană deficitară a generat o dezvoltare imobiliară de tip împrăștiere urbană (Urban sprawl) extrem de accelerată, cauzând disfuncțiuni în asigurarea infrastructurii tehnico edilitare;
- Urbanizarea excesivă are un impact negativ asupra mediului, prin reducerea zonelor verzi și asupra economiei ca urmare a pierderii terenurilor agricole datorită extinderii zonelor construite;
- Deși există diversitate sectorială, economia locală nu beneficiază de o infrastructură de sprijinire a afacerilor. Dezvoltarea unui centru de afaceri destinat afacerilor locale ar putea contribui la o creștere a ponderii activităților cu valoare adăugată mai mare și o mai bună diversificare pentru a reduce dependența de un număr limitat de mari angajatori;
- Presiunea constantă asupra infrastructurii existente (rutiere, sociale, edilitare), generată de dezvoltarea rezidențială rapidă, necesită investiții continue și o planificare riguroasă pentru a nu deveni un obstacol major.

5.3. Oportunități (Opportunities)

Contextul regional și tendințele actuale oferă comunei Sântandrei multiple oportunități pentru consolidarea și diversificarea economică.

- Construirea drumului expres Oradea-Arad coroborat cu Autostrada A3, creează premise favorabile pentru atragerea de noi investiții, în special în sectoare precum logistica și depozitarea, serviciile conexe transportului, industria ușoară și nepoluantă
- Poziționarea strategică și accesibilitatea comunei contribuie la atragerea de noi investiții economice la nivelul comunei în vederea diversificării mediului economic și creării unor locuri de muncă va permite creșterea gradului de ocupare locală;

- Dezvoltarea unei infrastructuri de sprijinire a afacerilor de tip incubator de afaceri sau centru de afaceri pentru sprijinirea mediului antreprenorial local
- Creșterea demografică spectaculoasă reprezintă o oportunitate majoră pentru dezvoltarea sectorului de servicii destinate populației rezidente (comerț modern, servicii personale, HoReCa, agrement).
- Extinderea rețelei de transport public prin implementarea proiectului de realizare a tram-trenului pentru reducerea dependentei de mașina personală și creșterea accesibilității la transport public în partea de sud a comunei.
- Realizarea drumului de centura contribuie la extinderea rețelei de transport public prin crearea unor stații suplimentare în partea de nord a Sântandreiului.
- Dezvoltarea turismului de nișă (Pescuit Sportiv/Recreativ prin valorificare economică a lacurilor deja amenajate pentru pescuit, prin structurarea și promovarea unei oferte dedicate turismului piscicol (pescuit sportiv și recreativ). Aceasta ar putea atrage un segment specific de vizitatori, contribuind la diversificarea activităților economice locale și la creșterea atractivității zonei pentru petrecerea timpului liber.
- Dezvoltarea turismului prin promovarea siturilor naturale protejate și amenajarea unor zone de agrement și loisir în vecinătatea acestora
- Exploatarea potențialului geotermal, în prezent neutilizat la potențialul lor maxim, reprezintă o oportunitate majoră către dezvoltarea unor noi facilități și servicii – precum centre de agrement balnear, spa-uri, piscine termale sau chiar utilizări în agricultură (sere încălzite) sau energie (încălzire centralizată extinsă). Valorificarea acestor resurse poate atrage investiții semnificative, crea noi locuri de muncă și răspunde atât nevoilor populației locale în creștere, cât și cererii din piața regională (inclusiv Oradea).
- Există un potențial semnificativ de accesare a fondurilor europene și naționale dedicate dezvoltării infrastructurii economice, sprijinirii IMM-urilor sau formării profesionale, fonduri care pot suplimenta resursele bugetare locale.
- Dezvoltarea coordonată în cadrul Zonei Metropolitane Oradea poate genera sinergii, proiecte comune (infrastructură, transport metropolitan) și o putere de negociere crescută.
- Explorarea și implementarea unor parteneriate public-private (PPP) pot reprezenta o cale eficientă pentru realizarea unor investiții de interes public cu impact economic

5.4. Amenințări (Threats)

Dezvoltare economică a comunei Sântandrei poate fi influențată și de o serie de factori externi nefavorabili și riscuri, ca de exemplu:

- Concurența din partea altor comune periurbane din Zona Metropolitană Oradea, care pot oferi condiții similare sau chiar mai avantajoase pentru investitori sau rezidenți;
- Tendința inflaționistă contribuie la creșterea a costurilor cu achiziția terenurilor, costul de construcție, tarifele la utilități, costurile cu forța de muncă, precum și costurile financiare (dobânzi) ce ar putea diminua atractivitatea investițională a comunei pe termen mediu și lung.
- Economia locală, similar economiei județene, este vulnerabilă la eventuale crize economice regionale, naționale sau globale, care pot afecta cererea pentru produsele și serviciile locale, pot reduce investițiile și pot genera creșterea șomajului.
- Fluctuațiile pieței imobiliare, având în vedere ponderea mare a dezvoltării rezidențiale, pot avea un impact indirect asupra dinamicii economice generale și asupra veniturilor bugetare locale.
- La nivel regional și zonal, persistența unui deficit de forță de muncă calificată în anumite domenii poate constitui o barieră în atragerea unor investiții cu valoare adăugată ridicată sau în dezvoltarea firmelor existente.
- Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor europene;
- Riscul ca ritmul dezvoltării să depășească capacitatea de adaptare a infrastructurii de transport, utilități sau a celei sociale, generând blocaje sau costuri prohibitive pentru modernizare, precum și potențiale conflicte legate de utilizarea resurselor (apă, teren)
- Modificările frecvente și adesea neanticipate ale legislației fiscale la nivel național creează un climat de incertitudine pentru mediul de afaceri. Această instabilitate poate descuraja investițiile pe termen lung, poate îngreuna planificarea financiară a companiilor locale și poate afecta competitivitatea economică generală a zonei.
- Tendințele demografice actuale, inclusiv îmbătrânirea populației și ratele de înlocuire a forței de muncă potențial insuficiente, reprezintă o amenințare pe termen mediu și lung. Acest fenomen poate agrava deficitul existent de forță de muncă în anumite sectoare sau niveluri de calificare, crescând competiția pentru personal și potențial limitând capacitatea de expansiune a companiilor locale sau atragerea de noi investitori.

6. Direcții de dezvoltare economică. Concluzii

6.1. Sinteza Constatărilor Studiului Economic

Analiza economică a comunei Sântandrei relevă o transformare profundă și rapidă, de la o localitate cu caracter predominant rural la o suburbie dinamică a Municipiului Oradea, integrată funcțional în Zona Metropolitană. Această tranziție este marcată de:

- Creștere demografică exponențială, alimentată masiv de migrația din mediul urban, comuna a înregistrat aproape o dublare a populației în ultimul deceniu, având un profil demografic tânăr și cu un nivel de educație peste medie.
- Vitalitate economică remarcabilă cu un număr în creștere de agenți economici activi, o bază industrială solidă (mase plastice, agribusiness), un sector al construcțiilor și transporturilor dinamic însă servicii în curs de dezvoltare.
- Localizare și conectivitate strategică datorată proximității de Oradea și a accesului facil la rețelele majore de transport (TEN-T)
- Provocări structurale majore generate de dezvoltarea accelerată a creat o presiune imensă pe infrastructura existentă (tehnico-edilitară, rutieră, socială), adesea subdimensionată. Se constată o dependență semnificativă de polul urban Oradea (locuri de muncă, servicii specializate) și un potențial turistic (Lunca Crișului, ape geotermale) și de servicii locale încă nevalorificat pe deplin. Deficitul de servicii medicale specializate și necesitatea extinderii infrastructurii educaționale sunt evidente.
- Comuna are potențial și oportunități de dezvoltare datorate resurselor importante (terenuri industriale, agricole fertile, geotermale), oportunități de atragere a investițiilor (logistică, industrie, servicii), de accesare a fondurilor externe și de dezvoltare integrată în cadrul zonei metropolitane.

6.2. Proiecte propuse

În urma analizei documentelor strategice ale comunei Sântandrei și a discuțiilor cu reprezentanții comunei am identificat următoarele proiecte propuse :

Proiect	Valoare estimată (euro)	Surse potențiale de finanțare	Indicator realizare	Țintă	Maturitate proiect
Construcția unui incubator de afaceri/ parc industrial	NA	POR - P1	Nr. infrastructuri suport afaceri construite	1,00	Idee de proiect
Construcția unei piețe agroalimentare în comuna Sântandrei, județul Bihor	1.400.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027; POR - P7; PNRR	Nr. piețe agroalimentare înființate	1,00	SF în curs de elaborare
Extindere rețele de apă și canalizare în localitățile Sântandrei și Palota	3.000.000,00	Buget local; Buget local; PNS 2023 - 2027; PNDL; CNI; PODD AP2; AFM; Interreg RO-HU	Nr. investiții extindere rețea apă-canal	1,00	Idee de proiect
Modernizarea/ extinderea spațiilor verzi existente,	100.000,00	Buget local; POR - P3; AFM	Nr. extindere spații verzi	NA	Idee de proiect
Modernizare (LED) și extindere sistem de iluminat public	220.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027; AFM; PNDL; Interreg RO-HU; POR - P3; PODD	Nr. investiții eficientizare iluminat public	1,00	Idee de proiect
Sisteme de monitorizare și siguranță a spațiilor publice în localitățile Sântandrei și Palota	40.000,00	Buget local; PNDL; PNS 2023 - 2027; POR - P3; Interreg RO-HU; CJ Bihor	Nr. localități supravegheate	2,00	Idee de proiect
Creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile unității de învățământ Școala Gimnazială nr. 1 Sântandrei	300.000,00	Buget local; POR - P3; POR - P6; PNS 2023 - 2027; AFM; Interreg RO-HU	Nr. clădiri eficientizate energetic	1,00	Idee de proiect
Construcție și dotare sală de sport pentru Școala Gimnazială nr.1 din Sântandrei	400.000,00	Buget local; POR - P3; POR - P6; PNS 2023 - 2027; AFM; Interreg RO-HU; CNI; PNDL	Nr. infrastructuri sportive construite	1,00	Idee de proiect
Sisteme de încălzire cu panouri solare sau pompe de căldură a școlilor și clădirilor publice din Comuna Sântandrei	60.000,00	Buget local; POR - P3; POR - P6; PNS 2023 - 2027; AFM; Interreg RO-HU; CNI; PNDL	Nr. clădiri eficientizate energetic	NA	Idee de proiect

Construire Școală nouă în localitatea Sântandrei, județul Bihor	2.400.000,00	POR - P6; PNRR; Buget local	Nr. unități învățământ construite	1,00	SF în lucru
Construcție și dotare creșă	1.000.000,00	PNS 2023 - 2027; PNDL; CNI; Buget local; Program Național de construire creșe; POR - P6	Nr. creșe construite	1,00	Idee de proiect
Blocuri de locuințe pentru tineret ANL	NA	ANL	Nr. blocuri sociale construite	NA	Idee de proiect
Asigurarea de locuințe sociale pentru persoane vulnerabile (rromi etc.)	500.000,00	POIDS	Nr. case sociale construite	NA	Idee de proiect
Amenajare spații verzi și spații de joacă pentru copii în localitățile Sântandrei și Palota	160.000,00	Buget local; PNDL; PNS 2023 - 2027; POR - P3; Interreg RO-HU; CJ Bihor	Nr. localități dotate cu spații verzi	2,00	Idee de proiect
Amenajare terenuri de sport și pistă sintetică de alergare în localitățile Sântandrei și Palota	140.000,00	Buget local; POIDS 2021-2027	Nr. infrastructuri sportive construite	2,00	Idee de proiect
Relocare bază sportivă din comuna Sântandrei în zona dedicată pentru activități de agrement	40.000,00	Buget local; POIDS 2021-2027	Nr. infrastructuri sportive modernizate	1,00	Idee de proiect
Construcție bazin de înot	1.600.000,00	PNS 2023 - 2027; C.N.I.	Nr. infrastructuri sportive construite	1,00	Idee de proiect
Reparații capitale sală de sport Sântandrei	60.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027	Nr. infrastructuri sportive modernizate	1,00	Idee de proiect
Construire pistă de role	80.000,00	POR - P4	Lungime pistă de role (m)	NA	Idee de proiect
Construire skateparks în localitățile Sântandrei și Palota	60.000,00	Buget local; POR - P3; PNDL; PNS 2023 - 2027; Interreg RO-HU; CNI; CJ Bihor	Nr. infrastructuri sportive construite	1,00	Idee de proiect
Bază de tratament/ agrement - strand termal	4.000.000,00	POR - P7; Buget local	Nr. infrastructuri de agrement dezvoltate	1,00	Idee de proiect

Reparații capitale capelă Sântandrei	60.000,00	Buget local	Nr. clădiri culturale modernizate	1,00	Idee de proiect
Reparații capitale căminele culturale din localitățile Sântandrei și Palota	120.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027	Nr. clădiri culturale modernizate	1,00	Idee de proiect
Construire centru cultural în Comuna Sântandrei	1.000.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027	Nr. clădiri culturale construite	1,00	Idee de proiect
Amenajare parc pe strada Berzei, comuna Sântandrei, județul Bihor	900.000,00	POR - P3; POR - P7; Interreg RO-HU; ONRR	Nr. parcuri amenajate	1,00	SF finalizat
Amenajarea unei păduri-parc în zona străzii Clopoșeilor, comuna Sântandrei, județul Bihor	800.000,00	POR - P3; POR - P7; Interreg RO-HU	Nr. acțiuni	NA	SF finalizat
Amenajarea unui parc pe strada Stadionului, comuna Sântandrei, județul Bihor	700.000,00	POR - P3; POR - P7; Interreg RO-HU; PNRR	Nr. parcuri amenajate	1,00	SF finalizat
Amenajare curs de apă – pârâul Pețea	300.000,00	POR - P3; Buget local	Nr. infrastructuri de agrement dezvoltate	1,00	Idee de proiect
Amenajare mal Crișul Repede	200.000,00	POR - P3; Buget local	Nr. infrastructuri de agrement dezvoltate	1,00	Idee de proiect
Întreținerea spațiilor publice	100.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027	Nr. spații publice întreținute	NA	Idee de proiect
Construire platforme subterane pentru colectarea deșeurilor (concept SMART WASTE MANAGEMENT) în zonele aferente locuințelor comune (blocuri), punctelor comerciale, instituțiilor publice	40.000,00	Buget local; PODD; Interreg RO-HU	Nr. platforme construite	NA	Idee de proiect
Managementul deșeurilor	NA	Buget local; PODD 2021-2027; Interreg RO-HU 2021-2027	Nr. sisteme de management al deșeurilor	1,00	Idee de proiect
Realizarea unei perdele verzi prin plantare de arbori în partea de sud și în partea de nord a Comunei	40.000,00	Buget local; POR - P3; AFM	Nr. perdele verzi realizate	1,00	Idee de proiect
Construire parc producere energie electrică prin panouri fotovoltaice	200.000,00	Buget local; AFM; POR - P3; PPP; PODD	Nr. parcuri fotovoltaice	1,00	Idee de proiect

Dezvoltarea infrastructurii de reîncărcare pentru vehicule electrice și hibrid	100.000,00	Buget local; PNDL; PNS 2023 - 2027; Interreg RO-HU; POIM; SEE; POR - P3	Nr. clădiri eficientizate energetic	NA	Idee de proiect
Amenajarea de zone pietonale în comuna Sântandrei	100.000,00	Buget local; POR - P4; Interreg RO-HU	Suprafață zonă pietonală amenajată (m2)	NA	Idee de proiect
Reparații capitale/ modernizare străzi asfaltate vechi și implementarea unui management de trafic în vederea fluidizării acestuia	400.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027; POR - P4	Nr. km realizați/ modernizați	NA	Idee de proiect
Amenajare locuri de parcare în apropierea instituțiilor publice (primărie, școală, grădiniță, creșă)	100.000,00	Buget local; AFM; Interreg RO - HU	Nr. locuri parcare noi	NA	Idee de proiect
Modernizarea DJ 797- refacere carosabil, acostamente, rigole introducere iluminat public	NA	Buget local; CJ Bihor; PNRR; PNS 2023 - 2027; PNDL; CNI; POR - P5; AFM; POT	Lungime drumuri modernizate (km)	NA	Idee de proiect
Modernizare infrastructură rutieră	3.080.000,00	Buget local; PNS 2023 - 2027; CNI; POT	Lungime drumuri modernizate (km)	NA	Idee de proiect
Coridor de mobilitate urbană durabilă între municipiul Oradea și comuna Sântandrei: Centura Oradea - DJ 797 și drum Oradea - Sântandrei - Str. 30 Noiembrie - DJ 797	6.000.000,00	POR - P4; Interreg RO-HU	Nr. km	NA	Idee de proiect
Dezvoltarea transportului public metropolitan în ZMO	NA	Buget local; CJ Bihor; PNDL; PNS 2023 - 2027; POR - P4; Interreg RO-HU	Nr. servicii de transport public dezvoltate	1,00	Idee de proiect
Construcție pistă de biciclete pe legătura comuna Girișu de Criș-comuna Sântandrei	1.000.000,00	Buget local; PNDL; PNS 2023 - 2027; PNRR; POR - P4; Interreg RO-HU	Lungime pistă de biciclete (km)	NA	Idee de proiect
Construcție piste de biciclete în interiorul comunei Sântandrei	200.000,00	Buget local; PNDL; PNS 2023 - 2027; PNRR; POR - P4; Interreg RO-HU	Lungime pistă de biciclete (m)	NA	Idee de proiect

(Sântandrei- Palota) și pe relația cu Municipiul Oradea					
Construcția unui nou drum de legătură între localitățile Sântandrei și Palota	400.000,00	Buget local; POT; PNDL; PNS 2021-2027; POR - P5; Interreg RO-HU	Lungime drum legătură (km)	NA	Idee de proiect
Construcția unui nou drum de legătură între localitățile Livada de Bihor și Sântandrei	400.000,00	Buget local; POR - P5; POT; PNS 2023 - 2027; CNI; AFM	Lungime drum legătură (km)	NA	Idee de proiect
Centura ocolitoare a localității Sântandrei	10.000.000,00	Buget local; CNI; POR - P5; POIM; POT	Lungime centură ocolitoare (ml)	5.000,00	Idee de proiect
Realizare piste de biciclete în zona de vest a Zonei Metropolitane Oradea (Municipiul Oradea – spre comuna Sântandrei) și conexiunea cu rețeaua de piste ciclabile la nivel metropolitan	500.000,00	POR - P4, PNRR, AFM, INTERREG RO-HU, AFM	Lungime pistă de biciclete (m)	NA	SF în curs de elaborare
Construire sediu administrativ nou Primăria Sântandrei	800.000,00	Buget local; PNDL	Nr. sedii administrative construite	1,00	Sântandrei
Arhivare digitală, platformă servicii publice digitale	20.000,00	PNDL; PNS 2023 - 2027; Interreg RO-HU; Buget local; CJ Bihor; POR - P2; POCIDIF	Nr. servicii publice de arhivare	1,00	Sântandrei

Tabel 6.2-1 Proiecte propuse

6.3. Direcții strategice recomandate pentru dezvoltarea economică durabilă

Pe baza analizei efectuate, pentru stimularea unei dezvoltări economice echilibrate și sustenabile pe termen mediu și lung, se recomandă autorităților locale să urmărească următoarele direcții strategice, care vor necesita transpunere în reglementările și proiectele planului urbanistic general:

1. Îmbunătățirea calității vieții și a atractivității rezidențiale: Trecerea de la "comună-dormitor" la o comunitate completă, prin:
 - o Dezvoltarea accelerată și modernizarea infrastructurii de servicii publice (extinderea rețelelor de utilități)
 - o Crearea și amenajarea de spații verzi publice de calitate (inclusiv valorificarea Luncii Petei, a culoarelor de protecție a rețelelor electrice, amenajarea unei piețe civice/pietonale centrale).
 - o Dezvoltarea facilităților de agrement și sport, valorificând potențialul Luncii Crișului.
 - o Crearea unui nou centru civic/administrativ modern, potențial în afara vetrei istorice, pentru a structura noile dezvoltări
2. Consolidarea și diversificarea bazei economice locale: Reducerea dependenței de Oradea și creșterea valorii adăugate generate local, prin:
 - o Sprijinirea și încurajarea activă a antreprenoriatului local, în special în sectorul serviciilor complementare funcțiunii rezidențiale (comerț modern, servicii personale, HoReCa, reparații etc.) și a celor cu valoare adăugată (IT, consultanță). Instrumente: consultanță, facilități fiscale locale, posibil incubator de afaceri, alocarea de spații/terenuri dedicate.
 - o Atragerea strategică de noi investitori în zonele industriale desemnate, cu accent pe activități nepoluante, logistică, industrie ușoară.
 - o Valorificarea potențialului specific: Dezvoltarea turismului (ecoturism în Lunca Crișului, agrement balnear bazat pe apa geotermală - inclusiv ștrand/complex) și sprijinirea lanțurilor valorice agricole (piața agroalimentară).
 - o Atragerea de servicii financiare (unități bancare).
3. Dezvoltarea capitalului uman și a infrastructurii sociale: Răspuns la nevoile populației tinere și în creștere, prin:
 - o Extinderea și modernizarea infrastructurii educaționale: Construirea de noi creșe/grădinițe (prioritar în zonele noi rezidențiale, ex: sud), extinderea școlilor existente și înființarea învățământului liceal pentru a reține tinerii și a crește nivelul de calificare local.
 - o Îmbunătățirea serviciilor medicale: Atragerea de medici de specialitate, posibil prin facilități acordate de primărie, și crearea condițiilor pentru un centru medical integrat.

4. Modernizarea și extinderea infrastructurii tehnice și de transport: Fundamentul esențial pentru orice dezvoltare, prin:

- Prioritizarea extinderii și modernizării rețelilor de utilități (apă, canalizare, gaze, electricitate) în corelare strictă cu dezvoltările autorizate și planificate.
- Decongestionarea traficului și îmbunătățirea conectivității prin realizarea drumurilor de legătură strategice propuse (legătura Sântandrei-Palota paralel cu CFR, Sântandrei-Nojorid/Livada, Sântandrei-Borș cu pod peste Criș, legătura sudică cu Oradea paralelă cu DJ) și modernizarea rețelei interne.

6.4. Implicații spațiale și recomandări specifice pentru PUG Sântandrei

Planul Urbanistic General reprezintă instrumentul principal pentru implementarea acestor direcții strategice. Se recomandă ca PUG să transpună concluziile studiului economic prin următoarele măsuri concrete:

- Zonificare funcțională strategică:
 - Delimitarea clară și extinderea judicioasă a zonelor economice (industriale, logistice, servicii), în special în estul comunei, cu reglementări clare privind tipurile de activități permise (prioritizând cele nepoluante, cu valoare adăugată) și coeficienții urbanistici (POT, CUT) pentru a evita supraaglomerarea.
 - Alocarea de terenuri suficiente și bine poziționate pentru funcțiuni de servicii (comerciale, de afaceri, sociale, medicale, educaționale) în proximitatea zonelor rezidențiale dense și în cadrul noului centru civic propus.
 - Identificarea și alocarea terenurilor pentru obiectivele de infrastructură socială și de agrement propuse: liceu, creșe/grădinițe, centru medical, centru civic nou, piațetă centrală, baze sportive/agrement în Lunca Crișului, potențial complex balnear geotermal.
 - Protejarea terenurilor agricole de clasă superioară și a coridoarelor ecologice (Lunca Crișului, Lunca Petei).
 - Integrarea spațiilor verzi și a perdelelor de protecție în toate zonele funcționale, inclusiv cele industriale și de-a lungul infrastructurii majore.

- Reglementări urbanistice pentru dezvoltare durabilă:
 - Stabilirea unor reglementări clare pentru a controla densitatea și a preveni extinderea urbană difuză (urban sprawl), promovând o dezvoltare mai compactă și eficientă din punct de vedere al infrastructurii.
 - Includerea obligativității asigurării infrastructurii tehnico-edilitare adecvate *înainte* sau *concomitent* cu dezvoltarea noilor ansambluri rezidențiale sau economice.
 - Stabilirea unor norme privind asigurarea locurilor de parcare, a spațiilor verzi și a facilităților minime (locuri de joacă etc.) în cadrul dezvoltărilor private.
 - Definirea unor culoare clare pentru dezvoltarea viitoare a rețelelor de transport (drumurile de legătură propuse) și protejarea acestora.

PUG trebuie să fie principalul instrument pentru a evita o dezvoltare haotică. O reglementare deficitară, necorelată cu capacitatea infrastructurii și fără o viziune pe termen lung, riscă să conducă la scenariul negativ: depășirea capacității infrastructurii, blocaje în trafic, lipsa serviciilor esențiale, conflicte funcționale, degradarea calității vieții și, în final, diminuarea atractivității comunei.

Studiul economic subliniază potențialul remarcabil al comunei Sântandrei, dar și provocările majore generate de creșterea sa rapidă. Succesul pe termen lung depinde critic de capacitatea Planului Urbanistic General de a traduce acest potențial în dezvoltare spațială coerentă, echilibrată și sustenabilă. Implementarea recomandărilor formulate, bazate pe o abordare complementară și sinergică între dezvoltarea economică, socială și teritorială, este esențială pentru a asigura prosperitatea locală și creșterea calității vieții pentru toți locuitorii comunei.

Lucrări citate

- Comisia Nationala de Strategie si Prognoza, 2025. *Comisia Nationala de Strategie si Prognoza*. [Interactiv] Available at: <https://cnp.ro/prognoze-in-profil-teritorial/> [Accesat martie 2025].
- ESRI, 2024. *Esri Demographics Europe*, s.l.: ESRI.
- Esri, fără an <https://livingatlas.arcgis.com/>. [Interactiv] Available at: <https://livingatlas.arcgis.com/> [Accesat 2021].
- Guvernul României, 2019. *Codul administrativ*, s.l.: Monitorul Oficial, Partea I nr. 555 din 05 iulie 2019..
- Institutul National de Statistica, 2017. *Proiectarea populației României în profil teritorial până în anul 2060*, s.l.: Institutul National de Statistica.
- Institutul National de Statistica, 2021. *Recensamantul populatiei și locuințelor 2021*. [Interactiv] Available at: <https://www.recensamantromania.ro/> [Accesat ianuarie-martie 2025].
- Institutul național de statistica, 2025. *Baza de date statistice TempoOnline*. [Interactiv] Available at: <http://statistici.INSSE.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/INSSE-table> [Accesat ianuarie- martie 2025].
- National Statistical Institute , 2018. *Anuarul Statistic*, s.l.: National Statistical Institute .
- Parlamentul României , 2003. *Constituția României*, s.l.: Monitorul Oficial .
- Romanian Government , 2007. *Act nr 24*, s.l.: s.n.
- TopFirme, 2025. *Top Firme*. [Interactiv] Available at: <https://www.topfirme.com/> [Accesat martie 2025].
- UN HABITAT, 2007. *Inclusive and sustainable Urban Planning: A Guide for Municipalities*. Pristina, Kosovo: UNON Publishing Service Section.
- URBAN TEAM SRL , 2021. *ACTUALIZARE PLAN DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN BIHOR Etapa a III-a – Elaborare Strategie și Plan de Acțiune*, Oradea: Consiliul Județean Bihor .
- Urban Team SRL, 2025. *Prognoza privind evolutia populatiei in judetul Bihor*, Oradea: Consiliul Judetean Bihor .
- World Bank Group, 2021. *Demographic trends and urbanization*, , Washington: World Bank Group.
- World Bank, 2020. *Demographic Trends and Cities:Framing the Report*. Washington : s.n.

Zona Metropolitană Oradea, 2021. *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană pentru Municipiul Oradea și Zona Metropolitană Oradea pentru perioada 2021-2027*. [Interactiv]
Available at: <https://zmo.ro/download/SIDU.pdf>[Accesat 2025].